

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI MEZUNLARININ YDS HAKKINDAKİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Gülnaz KURT

Doç. Dr. Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü, gulnazkurt1@yahoo.de, ORCID: 0000-0003-2605-3349

Kurt, Gülnaz. "Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Mezunlarının YDS Hakkındaki Görüş ve Önerileri". idil, 78 (2021 Şubat): s. 338-353. doi: 10.7816/idil-10-78-14

ÖZ

İyi bir iş bulmanın, akademik kariyer yapmanın ve meslekte yükselmenin ön koşullarından biri de iyi yabancı dil bilmek ve yabancı dile yönelik sınavlardan yüksek puanlar almaktır. Türkiye’de ÖSYM tarafından hazırlanan, uygulanan ve değerlendirilen YDS (Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı) iş hayatında, akademik kariyerde ve dil bilgisinin ispatında oldukça yaygın kullanılan önemli sınavlardan biridir. Alman Dili ve Edebiyatı mezunları için de büyük önem taşıyan YDS, genellikle çok zaman harcanılarak büyük güçlüklerle aşılmaktadır. Araştırmanın amacı, YDS’de başarısız olan veya istedikleri başarıyı çok zor elde eden öğrencilerin ve mezunların görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaçla Alman Dili ve Edebiyatı mezunu, 40 katılımcının YDS ile ilgili görüşleri ve önerileri anketle değerlendirilmiş, sınavın aşılmasında karşılaşılan sorunlar çok yönlü bir biçimde tespit edilmeye çalışılmış, başarısızlık sebepleri ve başarı için yapılması gerekenler araştırılmıştır. Anketten elde edilen veriler, uzman tavsiyesiyle frekans analizleri, ortalama değerler, korelasyon analizleri, Cramer V değerleri ve söylem analiziyle değerlendirilmiştir. Elde edilen önemli sonuçlara, bulgular bölümünde yer verilmiştir. Son bölümde ise araştırma sonuçlarına değinilmiş ve sınavda istenilen başarının kısa sürede ve kolay elde edilebilmesi için önerilere yer verilmiştir. Ortaya konulan sonuçlar, ders programlarının ve içeriklerinin revize edilmesinde faydalı bilgiler barındırmaktadır. Bununla birlikte yapılan çalışma, Alman Dili ve Edebiyatı, Almanca Öğretmenliği ve Almanca Mütercim Tercümanlık bölümü öğrencilerinin YDS’ye hazırlanma sürecini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil seviyesi/seviye tespit sınavı, öğrenci görüşleri, başarı, başarısızlık

Makale Bilgisi:

Geliş: 16 Aralık 2020

Düzeltilme: 22 Ocak 2021

Kabul: 17 Şubat 2021

Giriş

Dünya ulusları arasındaki kültürel ve ticari ilişkilerin artması sonucunda, farklı ülkelerin dillerini öğrenme gereksinimi, günümüzde bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca iyi bir iş bulmak, akademik kariyer yapmak ve meslekte yükselmek iyi yabancı dil bilmeyi ve bunu belgelerle ispat etmeyi gerektirmektedir. Eğitim sistemimizin her aşamasında yabancı dil derslerinin artarak yer alması da bu zorunluluğun ve gerekliliğin bir göstergesidir. Demirel'in de (2019) vurguladığı gibi, günümüzde ilköğretimden üniversiteye kadar eğitim-öğretimin tüm aşamalarında, yabancı dile bu denli önem verilmesine, farklı program uygulamalarıyla başarıya ulaşmanın yollarının aranmasına, oldukça çaba ve zaman sarf edilmesine rağmen tüm yabancı dil sınavlarında istenilen puanlara ulaşamadığı bilinmektedir. Dil sınavlarındaki bu başarısızlık tablosu, üniversite mezunları (dil bölümlerinden veya diğer bölümlerden), meslek hayatına hazırlananlar ve meslekte yükselmek isteyenler için de farklı değildir.

Yabancı Dil öğretmeni olmak, özel kurumlarda ve devlet kurumlarında yükselmek ya da akademik çalışmalar yapmak isteyenler için yabancı dil bilgisi ve dolayısıyla da dil bilgilerini ispatlayan belgeler, büyük önem taşımaktadır. Zira YÖK, akademik kariyer yapmayı düşünen ya da akademik kariyer yapmakta olanlar için yabancı dil yeterliliğini diğer kriterlerle birlikte bir "ön koşul" olarak öne sürmektedir. Özel kurumlarda ve devlet kurumlarında dil yeterliliğini belgelendirenlere ek ödeme yapılmakta veya ilerleme olanağı sunulmaktadır. Bununla beraber MEB tarafından yapılan Almanca öğretmen atamalarında, Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı'ndan (YDS) alınan yüksek puanlar, atama sonucunu etkilemektedir.

ÖSYM tarafından hazırlanan, uygulanan ve değerlendirilen YDS, yetişkinlerin, üniversite öğrencilerinin ve mezunlarının, dil seviyelerinin ölçülmesinde kullanılan ayrıca genel geçerliliği olan önemli sınavlardan biridir. 04.01.2013 tarihinde Resmi Gazete'de (sayı, 28518) yayınlanan karar ile KPDS (Kamu Personeli Dil Sınavı) ve ÜDS (Üniversiteler Arası Kurul Yabancı Dil Sınavı) birleştirilerek Yabancı Dil Seviye Belirleme Sınavı (YDS) adı altında ÖSYM tarafından uygulanmaya başlanmıştır. İçerik, amaç, ölçme ve değerlendirme açısından hemen hemen aynı olan ÜDS ve KPDS sınavlarında, isim değişikliği yapılarak, sınava katılan hedef kitleler birleştirilmiş, YDS adı altında, Karaman'ın da (2015: 2) değindiği gibi daha ekonomik bir yol izlenmiştir.

Ancak 05 Mart 2017 tarihinde, akademik amaçlı kullanımlar için, Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) tekrar yapılmaya başlanmıştır. YÖKDİL, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimleri uzmanlık alanlarına yönelik hazırlanmış bir yabancı dil sınavıdır. YÖKDİL Yükseköğretim Kurulu bünyesinde Anadolu Üniversitesi ile Ankara Üniversitesi ortak çalışması ile düzenlenmektedir. YÖKDİL'de çıkan soru tarzları Sağlık, Sosyal ve Fen alanlarında değişiklik göstermemekte, sadece cümlelerin ve paragrafların içeriklerini etkilemektedir. YÖKDİL sınavında YDS'den farklı olarak "diyalog tamamlama" ve "eş anlamlı cümle" gibi soru tipleri yer almamaktadır. Bu nedenle diğer soru tiplerinin sayısında artış yapılarak aradaki açık giderilmiştir. İçerik, amaç, ölçme ve değerlendirme açısından hemen hemen aynı olan YÖKDİL ve YDS arasında büyük bir farkın olmadığı görülmektedir.

YDS ve benzeri dil sınavları ile ilgili yapılmış akademik çalışmalar araştırıldığında Demir'in "KPDS Örneğinde Yabancı Dil Sınavlarının İncelenmesi" (2013) isimli yüksek lisans tezi ile yine Demir ve Genç'in "Kamu Personeli Dil Sınavının Ortak Başvuru Metni Seviyeleri Çerçevesinde İncelenmesi" (2016), Karaman'ın "Yabancı Dil Sınavının Almanca Ölçme Aracı Olarak İncelenmesi" (2015) ve Maden ile Aykut'un "ÖSYM Tarafından Hazırlanan, Uygulanan ve Değerlendirilen Almanca Yabancı Dil Sınavlarında Yer Alan Bağlaçlara İlişkin Bir Araştırma" (2016) isimli makaleleri dikkat çekmektedir.

Demir'in tezinde (2013) ve Genç ile yayınladığı makalesinde (2016), 2011 Sonbahar döneminde ÖSYM'nin uyguladığı KPDS Almanca sınavının 80 sorusunu, Ortak Başvuru Metni (OBM) temelinde geliştirilen ölçütler çerçevesinde, dil bilgisi ve sözcük bilgisi düzeylerinde analiz ederek soruların ve sınavın seviyesini saptamayı amaçlamışlardır. Sınavın dil bilgisi bölümünde, cümle türü, fiil, isim, ortaç, sıfat, ilgeç ve bağlaçlar bakımından incelenerek OBM'nin altı seviyesine (A1, A2, B1, B2, C1, C2) göre değerlendirilmiştir.

Sözcük bilgisiyle ilgili bölümde fiil, isim, sıfat ve zarflar sözlükte karşılaşılan şekilde ele alınarak yine OBM'nin alt seviyelerine göre irdelenmiştir. Çalışmada, dil bilgisi olgularının analizinin yanı sıra sözcük bilgisi de seviyelere göre ele alınmıştır. Ancak sözcük bilgisinin seviyesini belirlemede çıkan güçlükler nedeniyle, kabaca A, B, C seviyelerinden hareket edilmiştir. Ayrıca soru ve cevaplarda kullanılan sözcüklerin seviyelerine göre kullanım sıklığı sayı olarak belirtilmiştir.

Araştırmada 2011 KPDS Sonbahar Dönemi Almanca sınavının dil bilgisi bakımından A ve B düzeyinde; sözcük bilgisi açısından değerlendirildiğinde ise bütün sorularda B ya da C seviyelerinde sözcüklerin bulunduğu ve bu sözcüklerin, soruların dil seviyesini yukarı çektiği ve zorluk derecesini artırdığı saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlara dayanarak, YÖK ve ÖSYM web sitelerinden duyurulan ve bu çalışmanın yapıldığı döneme denk gelen birkaç yıla ait yabancı dil eşdeğerlik tabloları yorumlanmış ve ÖSYM tarafından öngörülen (önerilen) A1 ve A2 eşdeğerliklerinin kaldırılması yönünde öneriler getirilmiştir.

Karaman (2015: 1-8) yaptığı çalışmada eski sistemde yer alan KPDS ve ÜDS ile yeni sistemde tek çatı altında toplanan YDS'yi soru çeşitleri açısından karşılaştırarak, yeni YDS'nin ne içerik ne de biçimsel açıdan farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. YDS'deki soru tiplerini 4 temel beceri ile karşılaştırarak bu sınavın sadece yabancı dil yetilerinden okuma becerisini ölçtüğünü; dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin sınav kapsamına alınmadığını ve bu yetileri ölçmek için yeni dil ölçme araçlarının geliştirilmesi hususunu ortaya koymuştur. YDS'nin DAF ve TOEFL gibi uygulanması ve bu sınavların geliştirilip uyarlanması gerektiğini ayrıca vurgulamıştır.

Maden ve Aykut (2016: 55) ÖSYM'nin yabancı dil sınavlarında, birçok kişinin istedikleri başarıya ulaşamadığını ileri sürmüştür. Özellikle dört yıl yabancı dilde eğitim alan Almanca öğretmenlik lisans mezunu öğretmen adaylarının, Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi'nden (ÖABT) istedikleri sonuçları elde edememe sebeplerini, öğrencilerin sınav sorularını ne ölçüde doğru cevaplandıklarını ve sorulara cevap verirken neden hata yaptıklarını araştırmıştır. Bu çalışmaya ilişkin deneme sınavı, ÖSYM'nin hazırlamış olduğu farklı dil sınavlarından alınan rastgele örnek sorulardan oluşturulmuş ve Trakya Üniversitesi lisans öğrencilerine uygulanmıştır.

Okuduğunu anlama, çeviri gibi birçok soru tipinde iyi sonuçlar elde edilmesine rağmen dilbilgisine ilişkin soruların çok azının doğru cevaplandırılması sonucunda, cevap şıklarında en az bir adet bağlaç bulunan sorular çerçevesinde araştırma sınırlandırılmıştır. Sonuç olarak ÖSYM'nin yabancı dil sınavlarında, günlük yaşamda sık kullanılan bağlaçların yanı sıra çok nadir kullanılan bağlaçlara da yer verildiği, sınavda başarılı olmak için lisans süresince kullanılan dil bilgisi kitaplarındaki konuları tekrar etmenin yeterli olamayacağı ileri sürülmüştür. Bununla birlikte şıklarda yer alan ve uygun bir kelimeyle tamamlanması gereken cümlelerin anlamlarının, iyi anlaşılması için çok geniş bir kelime hazinesine sahip olunması ve bağlaçların tüm işlevlerinin anlamsal ve sözdizimsel özelliklerinin bilinmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Almanca Öğretmenliği bölümünde lisans eğitimi süresince kullanılan dilbilgisi kitaplarının, bağlaçlar konusunda yetersiz olması ve kaynaklarda, bağlaçların anlamsal ve sözdizimsel özelliğine yer verilmemesi söz konusudur. Bu nedenle Almanca öğretmen adaylarının sınavlarda başarılı olmaları için lisans süresince aldıkları eğitimin yanı sıra mutlaka daha başka kaynaklardan da faydalanarak bireysel olarak ek çalışmalar yapmaları gerektiği vurgulanmıştır.

Problem Durumu

YDS'de başarılı olmak, Alman Dili ve Edebiyatı öğrencileri ve mezunları için büyük önem arz etmektedir. Zira bu sınavdan almış oldukları puanlarla öğrenciler ve mezunlar, dil seviyelerini ispat etmekte, iş bulmakta, öğretmen olarak atanmakta, özel kurumlarda ve devlet kurumlarında yükselmekte veya akademik hayata başlamaktadırlar. Bir yıl hazırlık okuyanlar veya Almanya'da uzun süre kalanlar da YDS'de istedikleri başarıyı kolay kolay elde edememektedir.

YDS belgesinin genellikle iş hayatında ve akademik hayatta talep edilmesiyle fark edilen düşük puanlar; öğrenciler ve mezunlar için yabancı dil yetersizliklerinin göstergesi olarak değerlendirilerek, işe alınmalarını ve meslekte ilerlemelerini engellemektedir. Bu denli önemli olan sınavın aşılması için çok az araştırma ve çalışma bulunmaktadır. Türkiye genelinde Almanca ile ilgili bölümlerin ders programları incelendiğinde, YDS'ye yönelik seçmeli derslerin olmadığı ve öğrencilerin bu sınavlara gerektiği gibi hazırlanamadığı görülmektedir.

Araştırma Konusu

Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının, iş hayatlarında veya akademik kariyerlerinde, dil seviyelerini ispat etme gereklilikleri bulunmaktadır. Bu sebeple genel geçer sınavlardan biri olan YDS'de, çok yüksek puanlar almak zorundadırlar. Zira sınava katılanlar, istedikleri başarıya ya hiç ulaşamamakta ya da çok uzun çabalar sonucunda amaçladıkları başarıyı elde etmektedir.

Araştırmanın konusu Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının, Almanca YDS ile ilgili görüş ve önerilerinin değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Konuyla ilgili uzman görüşleri de alınarak anket soruları hazırlanmıştır. Anketin uygulanmasıyla mezunların sınav ile ilgili görüşleri, sorunları ve önerileri

alınmıştır. Veriler, bulgular bölümünde yorumlanmış; araştırmadan elde edilen sonuçlara ve tespit edilen sorunların aşılması için önerilere ise son bölümde yer verilmiştir.

Problem Cümlesi

ADE lisans mezunlarının YDS’de hedefledikleri puanları alamamalarının nedenleri temelinden hareket eden çalışmanın problem cümleleri, üç başlıkta özetlenebilir:

- 1- ADE mezunlarının YDS ile ilgili görüşleri nedir?
2. Hangi soru çeşitlerinde zorlanmaktadırlar?
3. YDS’de başarılı olmaları için neler önermektedirler?

Çalışma Grubu

Araştırmada Alman Dili ve Edebiyatı mezunları evrenini temsilen, kesitsel çalışma grubu tercih edilmiştir. Kesitsel çalışma grubu, Haziran 2020’de Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olmuş 40 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmanın YDS ile sınırlandırılmasının sebebi, bu belgenin pek çok alanda -öğretmenlik atamalarında, akademik kariyerde, özel kurumlarda ve devlet kurumlarında- geçerli olmasıdır.

Araştırmanın Yaklaşımı ve Yöntemi

Araştırma sorunsalı ile ilgili genel bir bakış açısı kazanmak ve değerlendirmek için betimsel araştırma oldukça uygundur. Betimsel-betimleyici araştırma; yaşayanların, hali hazırda var olanların ve yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulması olarak özetlenebilir (bkz. Sönmez ve Alacapınar, 2016: 47-50). Bir durumu saptamaya çalışan betimleyici araştırmalar, olgular arasında neden sonuç ilişkisi aramazlar. Betimleyici araştırmalar daha sonra aynı konuda yapılacak olan açıklayıcı araştırmalarda neye odaklanılması gerektiğine ilişkin ipucu sağlar.

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada nitel ve nicel veri toplama tekniklerinden biri olan anket kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında kullanılan anket, 29 sorudan oluşmaktadır (bkz. Ek 1). Uzman görüşleri de alınarak hazırlanan anket aracılığıyla konu ile ilgili farklı boyutlarda nitel ve nicel veri elde edilmiştir. 40 mezun üzerinde uygulanan anketle demografik-kişisel bilgilere, sınav ile ilgili görüşlere, soru çeşitlerinin zorluk derecesine ve sınavın kolay aşılması ile ilgili görüş ve önerilere ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, problemlerin çözümü ile ilgili veriler, nitel ve nicel boyutta irdelenmeyi gerekli kılmaktadır. Nicel verilerin analizi 2 farklı teknik kullanılarak yapılmıştır. Katılımcılardan toplanan demografik özelliklere ve anket maddelerine ilişkin gerçekleştirilen frekans analizleri, analizin ilk türünü meydana getirmektedir.

Frekans analizlerine, veri setine ve gerçekleştirilen işaretlemelemlere ilişkin ön bilgi ve genel değerlendirmelerin alınmasından sonra korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Kategorik değişkenler arasındaki birlikteliğin incelenmesi anlamında Cramer V değerinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde Eser (2019), Büyüköztürk (2015), Kalaycı (2006) ve Sheskin’e (2011) ait genel istatistik ile ilgili kitaplardan yararlanılmıştır. Nitel verilerin değerlendirilmesi hususunda, söylem analizi yapılmış ve frekans-yüzde tabloları aracılığıyla gözler önüne serilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamında uygulanan ankettan elde edilen demografik bilgilere ve sorulara ilişkin analiz sonuçları, aşağıda yer almaktadır.

Frekans Analiz Sonuçları

40 mezundan oluşan katılımcılardan 35’i (% 87,5) kız ve 5’i (%12,5) erkektir. Katılımcıların % 50’si 22-25 yaş aralığında, %22,5’i 26-29 yaş aralığında ve % 27,5’i 30 yaş ve üzeridir. Katılımcılardan %27,5’i 1-11 ay, % 7,5’i 1-3 yıl, %12,5’i 4-7 yıl, %40’ı 8 yıl ve daha fazla Almanya’da bulunmuştur. Mezunların % 12,5’i ise Almanya’da

hiç bulunmamıştır. Üniversite sınavında, katılımcıların %65'i Almanca sorularını, %35'i ise İngilizce sorularını çözerek bölüme yerleşmiştir. Mezunlardan % 45'i hazırlık okuyarak ve % 55'i ise hazırlık okumadan, öğrenim görmeye başlamıştır. Mezunların % 27,5'i soru çeşitleri ile ilgili bilgi edinerek, %72,5'i ise bilgi edinmeden sınava girmiştir.

Mezunların % 82,5'i, ÖSYM tarafından yayınlanan soruların % 10'luk bölümünü inceleyerek, % 17,5'i ise incelemeyen sınava katılmıştır. Katılımcıların %42,5'i bir iki, %7,5'i üç dört ve % 40'ı beş ve daha fazla sınav çözerek YDS'ye girerken % 10'u ise yayınlanan sınavlardan hiçbirini çözmeden sınava girmiştir. Mezunların %54,5'i dil seviyesini ölçmek, %69,7'si yüksek lisans yapmak, %81,8'i öğretmen olmak ve %25'i dil tazminatı almak için sınava katıldıklarını bildirmiştir. Katılımcıların % 12,5'i 0-35 puan, % 15'i 36-49 puan, % 27,5'i 50-69 puan, % 30'u 70-85 puan ve % 15'i ise YDS'den 86-100 puan almıştır. YDS'de, mezunların %40'ı, üniversitede aldığı derslerden hiç faydalanmadığını, %15'i çok az faydalandığını, %12,5'i faydalandığını, %25'i orta derecede faydalandığını ve %7,5'i ise çok faydalandığını belirtmiştir.

Katılımcıların %17,5'i dilbilim derslerinden, %5'i edebiyat derslerinden, %67,5'i genel dil derslerinden, %7,5'i seçmeli derslerden ve %2,5'i çeviri bilimi derslerinden YDS'de faydalanmıştır. Katılımcılardan % 2,5'i YDS'yi çok kolay, %5'i kolay, %17,5'i orta güçlükte, %40'ı zor ve %35'i çok zor bir sınav olarak değerlendirmiştir. Mezunların % 27,5'i, YDS'ye tekrar katılmamayı ve %72,5'i ise istediği puanı alamadığı için tekrar sınava girmeyi düşünmektedir.

Tekrar girilecek olan YDS'ye nasıl hazırlanılacağına ilişkin anket sonuçları, Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Tekrar Girilecek YDS'ye Nasıl Hazırlanılacağına İlişkin Analiz Sonuçları

Cevap Düzeyleri	Düzeyler	Frekans	Yüzde	Kümülatif
Hazırlanmadan Sınava Gireceğim.	Evet	8	%28.6	%28.6
	Hayır	20	%71.4	%100.0
Kursa Giderek Sınava Gireceğim.	Evet	2	%7.1	%7.1
	Hayır	20	%92.9	%100
Özel Ders Alarak Sınava Gireceğim.	Evet	1	%3.6	%3.6
	Hayır	27	%96.4	%100
Test Kitaplarıyla ve CD'lerle Kendim	Evet	24	%75.0	%75.0
Hazırlanarak Sınava Gireceğim.	Hayır	8	%25.0	%100.0
Nasıl Hazırlanacağım Konusunda Herhangi	Evet	9	%32.1	%32.1
Bir Fikrim Yok	Hayır	19	%67.9	%100.0
	Boş	2	%20.0	%20.0
Diğer Hazırlanma Yöntemleri	Kelime ezberleme, Dilbilgisi çalışma	1	%10.0	%30.0
	İnternet, Youtube ve Online	6	%60.0	%90.0
	Soru türüne yönelik çalışma, Okuma,	1	%10.0	%100.0

Tablo 1 dikkatli olarak incelendiğinde: YDS'ye tekrar girecek mezunlardan %28,6'sının hazırlanarak, %71,4'ünün hazırlanmadan; %7,1'inin kursa giderek, %92,9'unun kursa gitmeden; %3,6'sının özel ders alarak, %96,4'ünün özel ders almadan; %75'inin test kitapları ve CD'lerle hazırlanarak, %25'inin test kitapları ve CD'lerle hazırlanmadan sınava gireceği tespit edilmiştir. YDS'ye tekrar girecek mezunlardan %32,1'i, sınava nasıl hazırlanacağına ilişkin herhangi bir fikrinin olduğunu, %67,9'u sınava nasıl hazırlanacağına ilişkin herhangi bir fikrinin olmadığını belirtmiştir.

YDS'de başarıya ulaşmada, üniversite eğitimine başladığı ilk günden itibaren yapılması gerekenlere ilişkin anket sonuçları, Tablo 2'de bulunmaktadır.

Tablo 2. "Üniversite eğitimime başladığım ilk günden itibaren ... YDS'de başarılı olurdum." Değişkenine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Düzeyler	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
kelime hazinemi geniş tutsaydım,	21	% 52.5	% 52.5
eski soru çözseydim,	2	% 5.0	% 57.5
gazete ve dergi okusaydım,	4	% 10.0	% 67.5
gramer bilgimi artırsaydım,	8	% 20.0	% 87.5
hedef dilin televizyon programlarını izleseydim,	1	% 2.5	% 90.0
kitap veya roman okusaydım,	4	% 10.0	% 100.0

Tablo 2'de, anketi cevaplayan katılımcılardan %52,5'i üniversiteye başladığı ilk günden itibaren kelime

hazinesinin geniş tutulmasının, %5'i eski soruları çözmenin, %10'u gazete ve dergi okumanın, %20'si dil bilgisini artırmanın, %2,5'i hedef dilin televizyon programlarını izlemenin, %10'u kitap veya roman okumanın etkili olacağını öne sürmüştür.

YDS'de başarılı olamamanın nedenlerini içeren frekans analiz sonuçları Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo 3. YDS'de Başarılı Olamama Sebebine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Düzeyler	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Gereksiz uzun sorular	2	% 5.0	% 5.0
Grammer bilginin az olması	3	% 7.5	% 12.5
Kelime bilginin az olması	23	% 57.5	% 70.0
Kelimelerin anlamını bilsem de bazen cümle içine yerleştirmekte sıkıntı yaşamam	1	% 2.5	% 72.5
Sınav süresinin az olması	6	% 15.0	% 87.5
Sınavda heyecanlanmam	2	% 5.0	% 92.5
Yeterince çalışmamış olmam	1	% 2.5	% 95.0
Sınavın zor olması	1	% 2.5	% 97.5
YDS sınavım çok başarılıydı	1	% 2.5	% 100

YDS'de başarılı olamamanın nedenlerini içeren frekans analiz sonuçlarının yer aldığı Tablo 3'te, katılımcıların başarısızlıklarını %57,5'inin kelime bilgisinin ve %15'inin sınav süresinin azlığına bağladıkları görülmüştür. Bununla birlikte katılımcıların %5'inin sınavda gereksiz uzunlukta soruların olmasını, %7,5'inin dil bilgilerinin yetersizliğini, %2,5'inin kelimeleri cümle içerisine yerleştirmede sıkıntı yaşamasını, %5'i sınavda heyecanlanmasını, %2,5'inin yeterince çalışmamasını ve %2,5'inin ise sınavın zorluğunu, bu durumun sebepleri olarak nitelendirdikleri sonucu ortaya çıkıştır.

YDS'deki soru çeşitlerinin güçlükleriyle ilgili 5'li derecelendirilmiş likert tipi maddeye ilişkin yapılan işaretlemeler, Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Almanca YDS'de Soru Çeşitlerinin Zorluk Derecelerine İlişkin Frekans Analizi Sonuçları

Soru Çeşitleri	Düzeyler	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelime/ ifade bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	6	15.0 %	15.0 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	5	12.5 %	27.5 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	18	45.0 %	72.5 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	7	17.5 %	90.0 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	4	10.0 %	100.0 %
Paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelime/ ifade bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	7	17.5 %	17.5 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	4	10.0 %	27.5 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	19	47.5 %	75.0 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	7	17.5 %	92.5 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	3	7.5 %	100.0 %
Eksik cümleyi tamamlayan en doğru ana/yan cümle bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	11	27.5 %	27.5 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	3	7.5 %	35.0 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	19	47.5 %	82.5 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	5	12.5 %	95.0 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	2	5.0 %	100.0 %
Türkçe'den Almanca'ya veya Almanca'dan Türkçe'ye çeviri soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	14	35.0 %	35.0 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	20	50.0 %	85.0 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	5	12.5 %	97.5 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	1	2.5 %	100.0 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	0	0.0 %	100.0 %
Paragraf anlama ile ilgili sorular	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	11	27.5 %	27.5 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	4	10.0 %	37.5 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	8	20.0 %	57.5 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	15	37.5 %	95.0 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	2	5.0 %	100.0 %
Eksik diyalogu doğru olarak tamamlayan ifadeyi bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	16	40.0 %	40.0 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	9	22.5 %	62.5 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	12	30.0 %	92.5 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	2	5.0 %	97.5 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	1	2.5 %	100.0 %
Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	14	35.0 %	35.0 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	8	20.0 %	55.0 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	10	25.0 %	80.0 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	3	7.5 %	87.5 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	5	12.5 %	100.0 %
Paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	8	20.0 %	20.0 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	5	12.5 %	32.5 %
	Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	19	47.5 %	80.0 %
	Zorlanırım ve azını çözebilirim.	7	17.5 %	97.5 %
	Çok zorlanırım ve çözmem.	1	2.5 %	100.0 %
Metindeki bütünlüğü bozan cümleyi bulma soruları	Az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim.	15	37.5 %	37.5 %
	Hiç zorlanmam ve çözerim.	3	7.5 %	45.0 %

Orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.	9	22.5 %	67.5 %
Zorlanırım ve azını çözebilirim.	10	25.0 %	92.5 %
Çok zorlanırım ve çözmem.	3	7.5 %	100.0 %

Tablo 4 incelendiğinde sorular güçlük derecelerine göre sırasıyla: Paragrafı anlama > Cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi/ifadeyi bulma > Paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeyi/ifadeyi bulma > Paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma = Metindeki bütünlüğü bozan cümleyi bulma > Eksik cümleyi tamamlayan en doğru ana/yan cümleyi bulma > Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma > Eksik diyalogu doğru olarak tamamlayan ifadeyi bulma > Türkçeden Almancaya veya Almancadan Türkçeye çeviri sorularıdır.

YDS’de başarı elde edilmesi için eğitim-öğretim sürecinde, “derslerde” yapılması gerekenlere ilişkin analiz sonuçları Tablo 5’te yer almaktadır. Cevaplar, dört genel başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu başlıklar: Kelime Hazinesine Yönelik, Sınava Yönelik ve Sınava Yönelik Çalışma, Okumaya Yönelik, Derslere Yönelik olarak tayin edilmiştir.

Tablo 5. YDS’de Başarı Elde Edilmesi İçin Eğitim Sürecinde Derslerde Yapılması Gerekenler Maddesine İlişkin Analiz Sonuçları

Üst Düzey	Frekans	Yüzde	Alt Düzeyler
Kelime Hazinesi	58/15	%25.86	- Kelime hazinesi önemsenmeli, geliştirilmeli. - YDS’de düzenli çıkan kelimeler öğretilmeli
Sınava Yönelik Çalışma	58/12	%20.68	- Sınava yönelik çalışma, alıştırma, soru inceleme- çözme, test çözme, eski soru çözme, konu anlatımı yapılmalı - YDS farkındalığı yaratılmalı - Sınav süresi kısa, süre çalışmaları yapılmalı, pratik
Derslere Yönelik	58/22	%37.94	- Dilbilgisine ağırlık verilmeli - Seçmeli derslerde soru çözülmeli - Daha fazla çeviri dersleri - Dersler çok kaynaklı işlenmeli - YDS adı altında ders konulmalı, soru dağılımları içeriklerine göre, ders müfredatı oluşturulmalı. Sınava yönelik kalıplar ve bağlaçlar öğretilmeli. - Edebiyat ve Dilbilimi derslerini özellikle okuma anlama ve kelime öğrenme için araç olarak kullanılabilir. - Dersler Almanca işlenmeli
Okumaya Yönelik	58/8	%13.79	- Kitap okuma alışkanlığı yaratılmalı - Derste daha çok makale okutulmalı, üzerinde tartışılmalı - Farklı alanlardan güncel metin okunmalı- metinlerde geçen kelime ve kalıplar öğretilmeli - Okuma- yazma çokça yapılmalı
Hiçbir Şey Yapılmamalı	58/1	%1.73	-Aldığım eğitim yeterli.

Tablo 5’e göre katılımcılardan %25,86’sı kelime hazinesine yönelik, %20,68’i sınava yönelik, %37,94’ü derslere yönelik ve %13,79’u okumaya yönelik çalışma önerilerinde bulunmuştur. Katılımcılardan %1,73’ü ise eğitim-öğretim sürecinde yapılacak bir şeyin olmadığını ifade etmiştir.

YDS’de başarı elde edilmesi için eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin yapması gerekenlere ilişkin analiz sonuçları Tablo 6’da bulunmaktadır. Cevaplar, dört genel başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu başlıklar: Kelime Hazinesine Yönelik, Sınava Yönelik, Okumaya Yönelik ve Derslere Yönelik Çalışma olarak belirlenmiştir.

Tablo 6. YDS’de Başarı Elde Edilmesi İçin Eğitim Sürecinde Derslerde Öğrencilerin Yapması Gerekenler Maddesine İlişkin Analiz Sonuçları

Üst Düzey	Frekans	Yüzde	Alt Düzey
Kelime Hazinesine Yönelik	58/16	%27.58	- Kelime öğrenmek ve kelime hazinesi geliştirmek - Kelime daracığını geliştirmek için kitap, dergi, gazete okumak
Sınava Yönelik	58/13	%22.44	- YDS’ye yönelik soru çözmek - Süre tutarak soru çözmek - Birinci sınıftan itibaren sınava girmek
Okumaya Yönelik	58/13	%22.44	- Farklı alanlardan metin okumak - Makale okumak - Okuma-anlama alıştırmaları yapmak

Derslere Yönelik	58/16	%27.58	- Çeviri yapmak, çeviri yeteneğini geliştirmek - Dilbilgisi geliştirmek - Farklı kaynaklardan çalışmak - Derslerde karşılaşılan yapılara dikkat etmek - Tekrar yapmak - Derse hazırlanarak gelmek - Derslerde konuşmak - Dili çok iyi öğrenmek
------------------	-------	--------	---

Tablo 6'ya göre katılımcıların %27,58'i kelime hazinesine yönelik, %22,44'ü sınava yönelik, %22,40'ı okumaya yönelik ve %27,58'i derslere yönelik çalışmalar yapmaları gerektiğine değinmiştir.

YDS'nin çağrıştırdığı 5 kelime veya ifadeye ilişkin analiz sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. YDS'nin Çağrıştırdığı 5 Kelime veya İfadeye İlişkin Analiz Sonuçları

Üst Düzeyler	Frekans	Yüzde	Alt Düzeyler
Olumlu Kelimeler	167/2	%1.20	Severek Çalıştım, Başarı
Olumsuz Kelimeler	167/11	%6.59	Soğuk sınıf, Torpil, Adam Seçme, Lüzumsuz, Gereksiz, Kayıp, Saçma
Baskı- Korku	167/18	%10.78	Stres, Korku, Heyecan, Baskı
Meslek- İş Olanağı	167/12	%7.19	Yurt Dışı, Akademisyenlik, Maaş Artışı, Öğretmenlik, Gelecek, Kariyer
Eğitim- Bilgi	167/63	%37.72	Test, Teknik, Kelime Bilgisi, Yüksek Lisans, Toefl, Akademi, Tecrübe, Eğitim, Ezber, Bilim Dili, Bilimsel Metin, Bilimsellik, Detaylı Bilgi, Almanca, Analiz, Anlama, Beceri, Yetenek, Dil Becerisi, Dil Hakimiyeti, Dil Seviyesi, Dil Bilgisi, Çeviri, Boşluk Doldurma, Yabancı Dil, Seviye Tespiti, Düzey Belirleme, Okuma Anlama, Ölçme, Paragraf, Hedef, Sınav, Konsantrasyon-Dikkat
Süre	167/15	%8.98	Zaman, Süre, Kısıtlı Süre, Hız
Zorluk	167/46	%27.54	Aşılmaz-İmkansız, Başarısızlık-Hüsrân, Bela-Dert, Bilmiyorum, Çalışmak, Disiplin, Sürpriz Konular, Tabu, Uğraşıyorum, Yapmak Zorundayız, Yabancı, Zor, Zor Çeviri, Zor Dil Bilgisi, Zor- Bilinmeyen Kelimeler, Zor Okuma, Zor-Uzun Paragraf Soruları

Tablo 7 dikkatli bir biçimde incelendiğinde, YDS denince mezunların zihninde en çok "Eğitim, Bilgi" (%37,72) ile ilgili kelimelerin ağır bastığı görülmektedir. Akabinde sırasıyla "Zorluk" (%27,54), "Baskı, Korku" (%10,78), "Meslek, İş Olanağı" (%7,19), "Süre" (%8,98), "olumsuz kelimeler" (%6,59) ve "olumlu kelimeler" (%1,20) çağrışım alanına girmiştir.

Korelasyon Analiz Sonuçları

Araştırmaya ilişkin korelasyon analiz matrisi Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Korelasyon Matrisi

		Madde 1	Madde 2	Madde 3	Madde 4	Madde 5
Madde 1	Pearson's r	-				
	p-değeri	-				
Madde 2	Pearson's r	0.775**	-			
	p-değeri	< .05	-			
Madde 3	Pearson's r	0.434**	0.363**	-		
	p-değeri	< .05	< .05	-		
Madde 4	Pearson's r	0.395**	0.084**	0.402**	-	
	p-değeri	< .05	< .05	< .05	-	
Madde 5	Pearson's r	0.651**	0.607**	0.256**	0.459**	-
	p-değeri	< .05	< .05	0.111	< .05	-

Not 1: p < .05, **

Madde1 (YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma soruları)

Madde2 (YDS'de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma soruları)

Madde3 (YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruları çözme)

Madde4 (YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma soruları)

Madde5 (YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma soruları)

Soru Çeşitlerinin Zorluk Derecelerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Almanca YDS’de soru çeşitlerinin zorluk derecelerine ilişkin betimsel istatistikler aşağıdaki 9. Tablo’da yer almaktadır.

Tablo 9. Almanca YDS’de Soru Çeşitlerinin Zorluk Derecelerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Soru Çeşitleri	N	Kayıp Veri	Ortalama	Medyan	Standart Sapma	Minimum	Maksimum
Cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelime/ifade bulma soruları	40	0	3.75	4.00	0.742	3	5
Paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelime/ifade bulma	40	0	3.70	4.00	0.758	3	5
Eksik cümleyi tamamlayan en doğru ana/yan cümle bulma	40	0	3.65	4.00	0.700	3	5
Türkçeden Almancaya veya Almancadan Türkçeye çeviri soruları	40	0	4.40	4.00	0.709	3	5
Paragraf anlama ile ilgili sorular	40	0	3.95	4.00	0.597	3	5
Eksik diyalogu doğru olarak tamamlayan ifadeyi bulma	40	0	3.95	4.00	0.749	3	5
Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma	40	0	4.08	4.00	0.764	3	5
Paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma	40	0	3.67	4.00	0.730	3	5
Metindeki bütünlüğü bozan cümleyi bulma	40	0	9.92	4.00	0.616	3	5

Hipotezler

Araştırma kapsamında, aşağıda ayrıntılarıyla yazılı olan 11 hipotez kurulmuştur.

Hipotez 1

H₀: YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu ile paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki yoktur.

H₁: YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında, istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.775$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma soruları, ne kadar kolay bir şekilde çözümlerse paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularının da o derece kolay çözümlenebileceği, anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 2

H₀: YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile paragrafı anlamayla ilgili soruları çözme durumu arasında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki yoktur.

H₁: YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS’de paragrafı anlamayla ilgili soruları çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki yoktur.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.434$; $p<0.05$).

Bu husus, YDS’de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözümlerse paragrafı anlama ile ilgili soruların da o derece kolay çözümlenebileceği anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 3

H₀: YDS’de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS’de paragrafı anlama ile ilgili soruları çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde

bir ilişki yoktur.

H₁: YDS'de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruları çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.363$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS'de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruların da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 4

H₀: YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.395$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruların da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 5

H₀: YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruları çözebilme durumu ile YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruları çözebilme durumu ile YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.402$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS'de paragrafı anlama ile ilgili sorular ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularının da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 6

H₀: YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.651$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularının da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Ters durum da geçerlidir.

Hipotez 7

H₀: YDS'de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözebilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: YDS’de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS’de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözebilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.607$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS’de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS’de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularının da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Tersî durum da geçerlidir.

Hipotez 8

H₀: YDS’de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS’de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözebilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

H₁: YDS’de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını çözebilme durumu ile YDS’de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını çözebilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 9 incelendiğinde, her iki durum arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu göz çarpmaktadır ($r=0.459$; $p<0.05$).

Bu durum, YDS’de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma soruları ne kadar kolay bir şekilde çözülürse YDS’de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularının da o derece kolay çözülebildiği anlamına gelmektedir. Tersî durum da geçerlidir.

Hipotez 9

Araştırma kapsamında, YDS’den alınan puan değişkeni ile Almanya’da bulunma süresi arasında birliktelik olup olmadığını inceleme anlamında her iki değişkenin de kategorik olması sebebiyle (ikiden fazla kategoriye sahip her iki değişken de) Cramer’in V katsayısı hesaplanmıştır. Analize ilişkin hipotez aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₀: YDS’den alınan puan ile Almanya’da bulunma süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik yoktur.

H₁: YDS’den alınan puan ile Almanya’da bulunma süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik vardır.

Analiz sonucunda, YDS’den alınan puan ile Almanya’da bulunma süresi arasındaki etki büyüklüğü, yüksek bir birliktelik olduğunu ortaya çıkarmıştır (Cramer V=0.432; $p<0.05$).

Hipotez 10

Araştırma kapsamında, YDS’den alınan puan değişkeni ile Almanca hazırlık okuma/okumama arasında birliktelik olup olmadığını inceleme anlamında her iki değişkenin de kategorik olması sebebiyle Cramer’in V katsayısı hesaplanmıştır. Analize ilişkin hipotez aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₀: YDS’den alınan puan ile Almanca hazırlık okuma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik yoktur.

H₁: YDS’den alınan puan ile Almanca hazırlık okuma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik vardır.

Yapılan analiz, YDS’den alınan puan ile Almanya’da bulunma süresi arasında etki büyüklüğü, çok güçlü bir birliktelik olduğu sonucuna ulaştırmıştır (Cramer V=0.528; $p<0.05$).

Hipotez 11

Araştırma kapsamında, üniversiteye giriş sınavında cevaplanan yabancı dil soru türü ile en son YDS’den alınan puan arasında birliktelik olup olmadığını incelemek için her iki değişkenin de kategorik olması sebebiyle Cramer’in V katsayısı hesaplanmıştır. Analize ilişkin hipotez aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₀: Üniversiteye giriş sınavında cevaplanan yabancı dil soru türü ile en son YDS’den alınan puan arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik yoktur.

H₁: Üniversiteye giriş sınavında cevaplanan yabancı dil soru türü ile en son YDS’den alınan puan arasında istatistiksel olarak anlamlı bir birliktelik vardır.

Gerçekleştirilen analiz, üniversiteye giriş sınavında cevaplanan yabancı dil soru türü ile YDS’den en son alınan

puan arasındaki etki büyüklüğü, çok güçlü bir birliktelik olduğu sonucuna varırmıştır (Cramer $V=0.638$; $p<0.05$).

Sonuç ve Öneriler

Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının, Almanca YDS hakkındaki görüş ve önerileri kapsamında yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar, aşağıdaki başlıklarda özetlenebilir.

Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının yarısından fazlası öğretmenlik mesleğine yöneldiğinden (Kurt, 2020: 16) ve Yüksek Lisans yapma eğiliminde olduklarından Almanca YDS'yi çok iyi puanlar alarak geçmek zorundadırlar. Araştırma sonuçlarında da görüldüğü gibi Almanca YDS, Alman Dili ve Edebiyatı mezunlarının çoğunda, zor bir sınav algısı yaratmıştır. Sınava nasıl çalışmaları gerektiğine dair de mezunların üçte birinin, hiçbir fikri yoktur. Bu minvalde katılımcıların hemen hemen üçte biri, sınava hazırlanmadan tekrar girmeyi düşünmektedir. YDS'ye hazırlanarak tekrar girecek mezunların çoğu ise test kitapları, CD'ler ve internet kullanarak hazırlanacaklarını belirtmişlerdir. Mezunların yaklaşık yarısının ise geçmiş yıllarda yayınlanan soruları ya hiç çözmedikleri ya da çok azını (1-2 sınav) çözmüş oldukları dikkati çekmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, gerek eğitim gördükleri süreçte gerekse mezun olduktan sonraki süreçte, mezunlarda yeteri kadar YDS farkındalığı ve sınava hazırlanma bilincinin oluşmadığı söylenebilir.

Soru güçlükleriyle ilgili analizden elde edilen sonuçlardan hareketle mezunların, YDS'de en çok zorlandıkları soru çeşidinin paragrafta anlam olduğu söylenebilir. Paragraftaki bütünlüğü bozan cümleleri bulma sorularını çözerken de oldukça zorlanmaktadırlar. Mezunların kelime hazinelerini yeterince geliştirmemeleri, bu tür sorularda yaşanan problemin sebebini teşkil etmektedir. Paragraftaki boşluğa gelecek en doğru kelime veya ifadeyi bulma, eksik cümleyi tamamlayan en doğru ana veya yan cümleyi bulma ve paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularının orta güçlükte olduğu görülmüştür. Araştırmada, Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularının çözülebilecek derecede kolay olduğu ve diyalog tamamlama sorularının ise en kolay çözülen soru çeşidi olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Katılımcıların yarısından fazlası, YDS'deki başarısızlıklarının, kelime bilgilerinin azlığından kaynaklandığını ifade etmiştir. Bundan dolayı üniversite eğitimlerinin başladığı ilk günden itibaren kelime bilgisine önem verilmesi gerektiği önerisinde bulunmaktadırlar. Başarısızlığa yol açan ikinci sebep olarak dil bilgisi eksikliği gösterilmekte ve bu duruma eğitim sürecinde oldukça dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu doğrultudaki tespit, yukarıda değinilen Demir'in (2013: 398) ve Maden-Aykut'un (2016: 68) araştırmalarıyla da desteklenmiştir. Başarısızlığa yol açan diğer sebepler, süre yetersizliği ve Almanca okuma alışkanlığının (gazete, dergi, kitap, roman) yeterince gelişmemesi olarak sıralanmıştır.

YDS'yi aşarken en çok faydalanılan derslerin Genel Dil Dersleri (Okuma, Yazma, Konuşma) olduğu görülmüştür. Dil bilim derslerinin ikinci derecede faydalı olduğu söylenebilmektedir. Hazırlık sınıfında öğrenim görmeyen ve Almanya'da uzun süre bulunmanın YDS'de başarılı olmaya büyük katkı sağladığı da görülmüştür.

Mezunların YDS başarısı için yapmış olduğu öneriler arasında ise kelime hazinesine önem verilerek geniş tutulması, derslerdeki makalelerin ve okuma metinlerinin artırılarak okumaya ve anlamaya ağırlık verilmesi gerektiği özellikle belirtilmiştir. Ayrıca eğitim süreçlerinde YDS'ye yönelik çalışmalar yapılması da önerilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler verilebilir. Öncelikle birinci sınıftan itibaren YDS'nin önemi ve içeriğiyle ilgili öğrencilerde farkındalık oluşturulmalıdır. Öğrenim gördükleri süreçte YDS'yi tanıyıp hedeflerine yönelik çalışmalar yapmaları öğrencilerin zaman kazanmalarını sağlayacaktır. Bu doğrultuda öğrencilere, YDS'nin kısa sürede ve kolay bir şekilde aşılması için geçmiş yıllara ait soruları çözmeleri gerektiği hatırlatılmalıdır. Bu soru çözümleri, bilinmeyen kelimelerin öğrenilmesine ve kelime hazinesinin büyük oranda genişlemesine katkı sağlayacaktır. Eğitim sürecinde bağlam içinde öğrenilen yeni kelimelerin, deftere yazılarak itina ile biriktirilmesi ve tekrarla pekiştirilmesi, kelime hazinesinin genişletilmesi bakımından önem arz ettiğinden bu duruma her fırsatta değinilmelidir.

YDS'de başarılı olmak için okuma ve anlama yetisi önemlidir. Bu sebeple ileri okuma- yazma ve sınava yönelik seçmeli derslerin Alman Dili ve Edebiyatı programına eklenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Okuma ve anlama yetisinin geliştirilmesi için derslerde konu ile ilgili farklı kaynakların kullanılması, dili sade olan makalelerin okutulması ve yorumlatılması önerilebilir.

YDS'de yer alan paragraf ve cümleler, genellikle güncel konulardan oluştuğundan seçmeli derslerde kullanılan ders materyallerinin (okuma metinleri) mümkünse güncel konulardan seçilmesi gerekmektedir. Bölüm derslerine ve seçmeli derslere hızlı okuma-anlama çalışmalarının entegre edilmesi veya ödev olarak verilmesi sınavda sürenin

yetiştirilmesi bakımından ayrıca önem arz etmektedir. Katılımcılara yetersiz gelen sınav süresinin, zor olan paragrafta anlam ile ilgili soruların biraz kolaylaştırılarak aşılabileceği ve sınavın zor olduğuna dair ön yargıyı azaltabileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Büyüköztürk, Şener. Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem Akademi, 2015.
- Demir, Devran. Analyse der fremdsprachenprüfungen am beispiel 'KPDS' (KPDS örneğinde yabancı dil sınavlarının incelenmesi). Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tez, 2013.
- Demir, Devran ve Genç, Ayten. "Kamu Personeli Dil Sınavının Ortak Başvuru Metni Seviyeleri Çerçevesinde İncelenmesi". Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 31 (1- 2016): 53-65.
- Demirel, Özcan. Yabancı Dil Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi, 2019.
- Eser, Mehmet Taha; Aksu, Gökhan ve Güzeller, Cem Oktay. R Programlama Dili ile Temel İstatistikler ve Raporlama. Ankara: Pegem Akademi, 2019
- Kalaycı, Şeref. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri (2. baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım. 2006.
- Karaman, Fatma. "Yabancı Dil Sınavının Almanca Ölçme Aracı Olarak İncelenmesi". Route Educationaland Social Science Journal, Volume 2(1) (Ocak 2015): 1-8.
- Kurt, Gülnaz. "Akdeniz Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Mezunlarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlilikleri" ASOS Journal, ISSN 2148-2489, (Şubat 2021): 1-21.
- Sakarya Maden ve Gökçe Aykut, Sevinç. "Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Tarafından Hazırlanan, Uygulanan ve Değerlendirilen Almanca Yabancı Dil Sınavlarında Yer Alan Bağlaçlara İlişkin Bir Araştırma". Diyalog 1 (2016): 55-72.
- Sheskin, David J. Handbook of Parametric and NonParametric Statistical Procedure (5th ed.). Boca Raton, FL: CRC Press, 2011.
- Sönmez, Veysel ve Alacapınar, Füsün Gülderden. Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 4. Baskı, Ankara: Anı yayıncılık, 2016.

AKDENİZ UNIVERSITY GERMAN LANGUAGE AND LITERATURE STUDENTS' VIEW ABOUT YDS

Abstract

Finding a good job, making an academic career and advancing in a profession requires a high level of foreign language proficiency whose evidence is provided through proficiency exams. In Turkey's case, proficiency exams in various languages are designed, administered and graded under the name of foreign language proficiency exam (YDS) by the Measuring, Selection and Placement Center (ÖSYM). It's one of the important exam which is broadly accepted in relation to the business life, academic carrier and for language proficiency. For graduates of German Language and Literature departments, this exam is also highly crucial and can only be passed with great effort and hard work. This study aims to evaluate the graduates who failed in this exam, and who became successful in such a difficult situation. To this end, opinions and suggestions of 40 participants, who are graduates of Akdeniz University German Language and Literature, about YDS were taken with the questionnaire and the complications encountered along passing the exam were tried to be determined in many aspects, the reason for failure and thing to be done for success were investigated. Data were analyzed through employing the frequency analysis, means scores, the correlation analysis, Cramer's V and discourse analysis. Results were presented and discussed in the findings section. In the last section, implications and suggestions for success in short time and easily in YDS were presented. Findings presented contain useful information in revising the curriculums and their contents. In addition, the study will ease and shed light on preparation process of German Language and Literature, German Teaching and German Translation and Interpretation students for YDS.

Keywords: Foreign language level / placement test, student views, success, failure

Ek 1: Anket

Soru 1- Yaşınız: () 18-21 () 22-25 () 26-29 () 30 ve üstü		
Soru 2- Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek		
Soru 3- Üniversiteye giriş sınavında hangi yabancı dile ait soruları cevapladınız? () Almanca () İngilizce		
Soru 4- Almanca hazırlık sınıfı okudunuz mu? () Evet () Hayır		
Soru 5- Almanya'da ne kadar bulundunuz? () Bulunmadım () 1- 11 ay () 1-3 yıl () 4-7 yıl () 8 yıl ve üzeri		
Soru 6- Eğer YDS'ye katıldıysanız, en son girdiğiniz YDS'den kaç puan aldınız? () 0-35 () 36-49 () 50-69 () 70-85 () 86-100		
Soru 7- Önümüzdeki dönemlerde YDS'ye katılacak mısınız? () Evet () Hayır		
Soru 8- Bu soruyu YDS sınavına tekrar girecekler cevaplasın. Gireceğiniz YDS sınavına nasıl hazırlanacaksınız?		
Hazırlanmadan sınava gireceğim.	(X) Evet	(X) Hayır
Kursa giderek sınava gireceğim.	()	()
Özel ders alarak sınava gireceğim.	()	()
Test kitaplarıyla ve CD'lerle kendim hazırlanarak sınava gireceğim.	()	()
Nasıl hazırlanacağımı bilmiyorum.	()	()
Diğer...	()	()
Soru 9- Bu soruyu YDS'ye girmiş olanlar cevaplasın.		
YDS sınavına katılma nedeniniz?		
	(X) Evet	(X) Hayır
Dil seviyemi ölçmek için	()	()
Yüksek Lisans yapmak için	()	()
Öğretmen olmak için	()	()
Dil tazminatı almak için	()	()
Diğer neden...	()	()
Soru 10- YDS'de çıkabilecek soru türleri hakkında önceden bilgi edindiniz mi? () Evet () Hayır		
Soru 11- ÖSYM'nin yayınlamış olduğu % 10'luk örnek soruları incelediniz mi? () Evet () Hayır		
Soru 12- ÖSYM'nin daha önce yayınlamış olduğu geçmiş yıllara ait YDS sorularından kaçını çöztdünüz? () Hiç çözmedim. () 1-2 sınav çöztdüm. () 3-4 sınav çöztdüm. () 5 ve üzeri sınav çöztdüm.		
Soru 13- YDS'yi çözerken üniversitede aldığınız derslerden... () hiç faydalanmadım. () az faydalandım. () orta derecede faydalandım. () faydalandım. () tamamen (çok) faydalandım.		
Soru 14- YDS sorularını çözerken en çok hangi ders grubundan faydalandınız?		
Dilbilim dersleri	(X) Evet	(X) Hayır
Edebiyat dersleri	()	()
Çeviri bilim dersleri	()	()
Seçmeli dersler	()	()
Genel dil dersleri (Okuma, Yazma, Konuşma)	()	()
Soru 15- Üniversite eğitime başladığınız ilk günden itibaren ... YDS'de başarılı olurdum. Cümlesindeki boşluğa ne yazmak istersiniz?		
	(X) Evet	(X) Hayır
kitap veya roman okusaydım,	()	()
gazete ve dergi okusaydım,	()	()
eski soru çözeceydim,	()	()
gramer bilgimi artırsaydım,	()	()
kelime hazinemi geniş tutsaydım,	()	()
hedef dilin kültürünü öğrenseydim,	()	()
hedef dilin televizyon programlarını izleseym,	()	()
hedef dilde arkadaşım veya mektup arkadaşım olsaydı,	()	()
Diğer...	()	()
Soru 16- YDS'nin zorluk derecesini nasıl değerlendiriyorsunuz? () çok kolay () kolay () orta güçlükte () zor () çok zor		
Soru 17- YDS de başarılı olamamanızın nedeni sizce nedir?		
	(X) Evet	(X) Hayır
Kelime bilgimin az olması.	()	()
Gramer bilgimin az olması.	()	()
Sınav süresinin az olması.	()	()
Çalıştığım yerden gelmemesi.	()	()
Sınav günü rahatsızlandığım için.	()	()
Sınavda heyecanlandığım için.	()	()
Diğer neden:	()	()
Soru 18- YDS'nin sizde ilk çağıştırdığı beş kelimeyi veya ifadeyi yazınız.		
1-	2-	3-
4-	5-	
Soru 19- YDS'de cümledeki boşluğa gelecek en doğru kelimeyi veya ifadeyi bulma sorularını... () hiç zorlanmam ve çözerim. () az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. () orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. () zorlanırım ve azını çözebilirim. () çok zorlanırım ve çözemem.		
Soru 20- YDS'de paragrafta verilen boşluğa gelecek en doğru kelimeleri veya ifadeleri bulma sorularını... () hiç zorlanmam ve çözerim. () az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. () orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim.		

☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 21- YDS'de eksik cümleyi tamamlayan en doğru ana veya yan cümleyi bulma sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 22- YDS'de Türkçeden Almancaya veya Almancadan Türkçeye çeviri sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 23- YDS'de paragrafı anlama ile ilgili soruları... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 24- YDS'de eksik diyalogu doğru olarak tamamlayan ifadeyi bulma sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 25- YDS'de Almanca cümlelerin yine Almanca en yakın anlamını bulma sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 26- YDS'de paragraftaki boşluğu tamamlayan en doğru cümleyi bulma sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 27- YDS'de metinlerdeki bütünlüğü bozan cümleleri bulma sorularını... ☐ hiç zorlanmam ve çözerim. ☐ az zorlanırım ve çoğunu çözebilirim. ☐ orta derece zorlanırım ve hemen hemen yarısını çözebilirim. ☐ zorlanırım ve azını çözebilirim. ☐ çok zorlanırım ve çözmem.
Soru 28- YDS'de başarılı olmanız için eğitim gördüğünüz süre içinde derslerde neler yapılmalı? (Öğretim elemanları ve ders içerikleri bazında)
Soru 29- YDS'de başarılı olmanız için eğitim gördüğünüz süreç içerisinde, derslerde, siz neler yapmalısınız?